

dijous 19 DE FEBRER 20.30
Xcèntric
INDEPENDENTS ENTRE GRATACELS

Amos Poe *Subway Riders*

Després de retratar l'escena musical i vivencial de la seva generació a *Blank Generation* (1976), Amos Poe va dirigir una sèrie de films que exploren molt bé el sentiment de la identitat i la seva absència, tema que pertany també a Jarmusch. *Subway Riders* és el més rodó dels seus treballs, un film alhora desesperat i hedonista, cru i sensual, que entre altres coses narra la història d'un saxofonista (John Lurie) convertit en assassí perquè els seus veïns no el deixen tocar lliurement.

L'agonia i l'èxtasi a Nova York

De tots els participants de la *new wave* cinematogràfica de Nova York, Amos Poe fou el més aspre i nihilista en reflectir en imatges la ciutat en la qual s'havia instal·lat ben jove, als vuit anys, amb la seva mare i la seva germana, després de passar la seva primera infantesa al desert israelita de Negev. El seu aprenentatge fou directe: llegir molt sobre cinema, veure totes les pel·lícules possibles i fer films en Super-8, encara que abans, a finals dels seixanta, va treballar com a reporter fotogràfic: el 1968 es trobava a Bratislava i va recollir amb la càmera el moment en què van entrar les tropes soviètiques a l'antiga Txecoslovàquia. Cronista del moviment musical de la ciutat amb *Blank Generation*, fou dels primers d'aquella generació a demostrar que es podia fer cinema amb pocs diners: Jarmusch ha declarat que després de veure el llargmetratge de Poe *The Foreigner*, es va convèncer que també podia dirigir una pel·lícula. D'aleshores ençà, Poe ha mantingut un concepte sòlid d'independència tot evocant en la mateixa mesura a Welles (*Triple Bogey on A Par Five Hole*), el "thriller" de sèrie B (*Alphabet City*) i la mixtura imprevisible entre teatre i gangsterisme (*Actores asesinos*, l'única de les seves obres estrenades comercialment a Espanya), tot i que com a guionista ha participat en produccions més estandarditzades (*Rocket Gibraltar*, 1988, Daniel Petrie). El seu darrer treball és un documental sobre el controvertit cantautor nord-americà Steve Earle, *Just an American Boy*. Molt influenciat per la *nouvelle vague* en general i per Godard en particular, hereu de *Al final de la escapada*, *One plus One* i *Lemmy Caution contra Alphaville*, Poe va desenvolupar als seus inicis un estil entre la negació del realisme i l'hiperrealisme. *Subway Riders* es la seva fita més important i una de les obres clau dels independents novaiquesos, una barreja de vegades enfollida entre Godard, Sirk, Fassbinder, la tradició del cinema negre, el jazz i el "punk", l'existencialisme i el relat naïf, l'expressionisme i l'estètica de neons (Poe esmenta també Capote, Mailer i Evelyn Waugh com a influències).

En el film se citen i confonen un saxofonista que toca al carrer per no molestar la seva veïna, una prostituta, i que acaba assassinant els que s'acosten per escoltar-lo; un guionista que s'identifica amb aquest músic psicòpata; una dona misteriosa que cerca aventures nocturnes a la ciutat; el policia que s'encarrega d'investigar els crims i la seva muller, enganxada a l'heroïna. A la seva banda sonora policroma se citen des de John Lurie al capdavant de la seva banda de "neo jazz-punk" sofisticat, The Lounge Lizards, fins a Ivan Kral, el guitarrista del grup de Patti Smith.

Quim Casas

Subway Riders, 1979-1981, 120', 16 mm

Direcció i guió: Amos Poe. **Producció:** Hep Pictures. **Productors:** Johanna Heer i Amos Poe. **Fotografia:** Johanna Heer (color). **Música:** Robert Fripp, Ivan Kral, John Lurie i The Lounge Lizards. **Muntatge:** Orlando Gallini, Johanna Heer i Amos Poe. **So:** Peter Downborough. **Intèrprets:** Susan Tyrrell (Eleanor Langley), Robbie Coltrane (Fritz Langley), Amos Poe (Anthony Zindo 1), John Lurie (Anthony Zindo 2), Cookie Mueller (Penelope Trasher), Charlene Kaleina (Clare Smith), Leigh Tyler (Susannah), Glenn O'Brien (detectiu Isherwood), Bill Rice (Gladstone), Emily Star Poe (Cola-Marie Smith), Emilio Cubero (poeta del carrer).

AMOS POE

Negev (Israel), 30 de setembre de 1950

Curtmetratges

Night Lunch (1974), *Talking 21st Century Blues* (1975), entre d'altres.

Llargmetratges

The Domestication of the Unicorn (1970-1974, Súper 8)
Blank Generation (1976)
Unmade Beds (1976)
The Foreigner (1977-1978)
Subway Riders (1979-1981)
Alphabet City (1984)
Triple Bogey on A Par Five Hole (1991)
Dead Weekend (1995)
Frogs for Snakes (Actores asesinos, 1998)
Just an American Boy (2003)

Declaracions de Poe sobre *Subway Riders*:

El film neix d'una idea original, inspirada en la imatge d'un saxofonista solitari a una ciutat amenaçadora com Nova York. És una pel·lícula sobre les persones, reals o imaginàries. Volia transmetre al públic la desesperació, l'obsessió i les frustracions de la gent que viu aquí, a Nova York. Volia que la gent experimentés l'agonia i l'èxtasi dels habitants d'aquesta ciutat. Potser sigui ingenu per la meua banda pretendre dur una mica d'humanitat a la pantalla, quan sembla que l'única cosa que es demana són herois i heroïnes. Volia trencar el nexa entre realisme i melodrama, i a partir d'això aconseguir una pel·lícula que s'adeqüés als temps actuals (...)

Per a més informació: www.cccb.org/xcetric

PROPERA SESSIÓ: 22_02_04

RESCRITS: De la fotografia

M'agrada tenir un guió, però de vegades deixo que les situacions evolucionin per elles mateixes dins dels límits imposats al guió. M'agrada treballar de pressa, i crec que el més important pel que fa a la direcció d'actors és l'elecció del repartiment; si els actors escollits son intel·ligents i estan a l'alçada del seu paper, m'estimo més mantenir-me a una certa distància i observar-los (...)

Subway Riders ha costat 60.000 dòlars, i es pot incloure entre les pel·lícules sense pressupost. L'equip i el repartiment van col·laborar per molts pocs diners durant moltes i llargues hores. El director, el guionista i els productors no han cobrat en absolut des de fa tres anys. El diners es van trobar mitjançant diversos préstecs i inversors privats. No vam rebre cap avançament o subvenció per part del distribuïdor. Els productors van invertir els seus diners.

*"Cine independiente americano: una introducción",
Semana Internacional de Cine de Valladolid, 1982.*

Una nit vaig anar a la festa d'un amic. Allà vaig conèixer Michael Oblowitz, que estudiava a la USC i havia portat una càmera. Vàrem decidir rodar quelcom allà mateix. Al carrer, un altre amic va començar a tocar el saxofon sota una farola. Aquella imatge em va impressionar i al voltant d'ella vaig començar a construir la història. El que no m'agrada de la major part de pel·lícules actuals és que neixen d'idees i al voltant d'aquestes idees es construeixen les històries. M'estimo més centrar-me en una història i incorporar després idees a aquesta història (...)

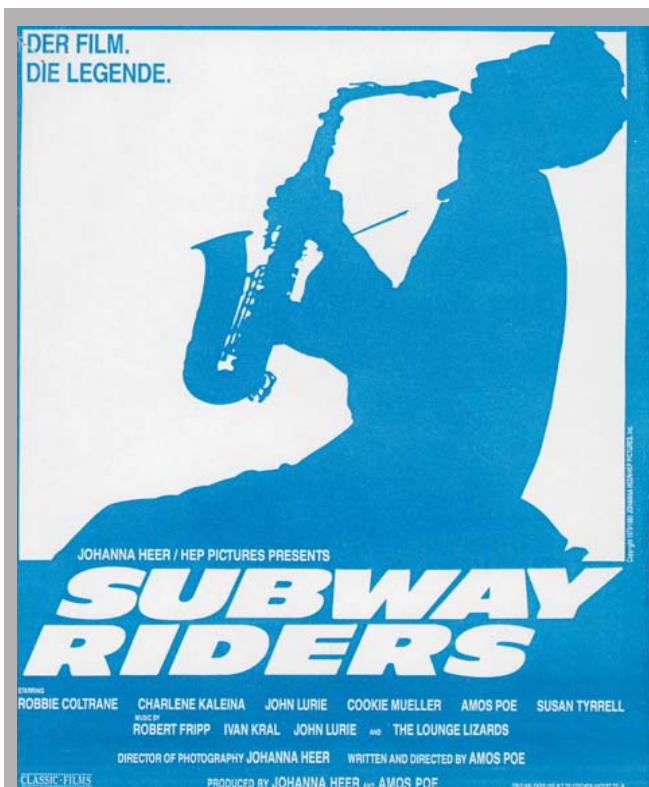
Amb *Subway Riders* gairebé em vaig tornar esquizofrènic. És molt difícil dirigir i actuar alhora. Sortosament, el personatge és boig, i així no es nota gaire. El paper estava escrit per a John Lurie. Pocs dies després de començar el rodatge, en John em va dir que no podia continuar perquè havia d'enregistrar un àlbum del seu grup. Aleshores només podia fer dues coses: suspendre la pel·lícula o buscar un altre actor. Quan em va passar l'empipada vaig començar a pensar en el film. *Subway Riders* tracta de les frustracions d'un personatge que frustra les obsessions d'un altre personatge. Era el mateix que em passava amb John Lurie: la seva obsessió per la música frustrava la meua obsessió per la pel·lícula. Aleshores vaig incorporar la història del guionista obsessionat a fer una pel·lícula i que acaba convertint-se en el seu propi personatge. Vaig conservar les escenes rodades amb Lurie, que representava el personatge de ficció imaginat pel guionista.

"El año en que Godard visitó Nueva York. Una entrevista con Amos Poe", per Valeria Ciompi i Felipe Vega, Casablanca, 26, febrer de 1983.

Texts sobre Subway Riders:

Subway Riders és un melodrama esgarriat sobre angoixa, alienació i obsessió. Poe i la seva directora de fotografia utilitzen el color (vermells violents i blaus de neó) de manera simbòlica, i els diferents angles de càmera subratllen la premissa que els personatges no són simplement gent estranya i alienada de la societat, sinó que aquesta anomalia és la característica definitiva del món modern mateix.

Jeff McLaughlin, The Boston Globe.

Cap instrument pot oferir una suggeriment tan lasciu com un saxofon a les mans d'un pervers, i la pel·lícula d'Amos Poe ensenya això i moltes altres coses al voltant de la gent condemnada que viu quan el sol es pon (...) No es tracta d'una imitació de les velles pel·lícules de sèrie B de Hollywood sobre pinxos i camells. És una meditació sobre ells. Hi ha vuit milions d'històries a la ciutat, i aquesta n'és una.
Roger Ebert, Chicago Sun Times.

És la primera vegada que Poe assaja amb el color, que fins aleshores havia rebutjat pel seu aspecte realista. El principal interès del film rau en el seu aspecte visual: el tractament dels colors durant la filmació (filtres) i al laboratori (especialment hi ha unes escenes molt belles de nit amb blau, rosa i violeta), la bella fotografia de Johanna Heer i la precisió dels enquadraments expressionistes on s'hi reconeix el segell de Poe (...) L'actor principal, el saxofonista John Lurie, va abandonar la producció durant el rodatge i és Poe mateix qui el va reemplaçar. Però va conservar les escenes rodades amb Lurie, cosa que complica la narració i duplica una bona part de les escenes que impliquen l'heroi (encara que això li dona, de vegades, la impressió molt aconseguida d'un mal son). En determinats moments, *Subway Riders* aconsegueix l'aliança subtil del *film noir* i el "punk rock".

Bérénice Reynaud: "Petit dictionnaire du cinéma indépendant new-yorkais/2È", Cahiers du Cinéma, 340, octobre de 1982.

Unmade Beds, The Foreigner i *Subway Riders* són les tres entregues d'un tríptic sobre Nova York. Replantem els temes d'un film precedent i treballant-los novament, Poe acaba lliurant, d'un film a l'altre, una mitologia personal en la qual els temes fan relació tant al Nova York d'avui com a la història del cinema, les dues principals fonts d'inspiració, juntament amb la música, de les seves pel·lícules (...) La primera escena mostra l'Amos Poe discutint amb un productor que refusa finançar-li el seu projecte: aquesta escena es va afegir després de la marxa de John Lurie, fet que va obligar el cineasta a assumir personalment el paper. Amos Poe no ha volgut tornar a rodar els plans que havia fet amb Lurie. Ell mateix no podia entrar en un personatge que havia escrit especialment per a l'actor. Però sí podia posar-se en el lloc de Lurie repetint el seu paper. Així, el sentit de la història queda completament transformat: no es la història del músic-assassí, sinó la del cineasta-assassí, del cineasta que ha passat a la seva pròpia ficció (...)

Podríem dir que cada personatge té el seu color: l'assassí-músic viu a dins d'uns magnífics plans blau de nit tirant cap al gris; la seva veïna, l'actriu-prostituta-lesbiana, viu en un apartament que limita amb el vermell i el rosa. Si això irrita de vegades pel seu formalisme, perquè resulta molt explícit i sembla planejat a sobre de la intriga, el conjunt d'aquestes onades de colors ens ofereix finalment un encant molt particular, una seducció freda, i ens endinsa en una visió fantàstica de Nova York adornada, lúgubre, gelada, desèrtica, com oblidada, ben lluny de *Manhattan*, de Scorsese o de Lumet, una Nova York a les antípodes igualment del murmurí tumultuós, de la remor dels films de Cassavetes, cineasta per excel·lència de la ciutat.

Yann Lardeu, "New York à l'horizontale", Cahiers du Cinéma, 344, febrer de 1983.

Descendent parasitari, l'avantguarda cinematogràfica es nodreix d'allò més evident de l'art per produir-ne una deformació sempre idèntica. *Subway Riders* n'és l'exemple més suportable. La trama i les siluetes venen del cinema negre. Un existencialisme indefinit acoloreix el conjunt. La fotografia acurada en la utilització de colors vius i ombres i el joc musical del jazz hi aporten una unitat, un to.

Alain Garsault, "Avant-garde", Positif, 249, desembre de 1981.

Subway Riders és un complex i desencantat poema visual i sonor sobre la vida de Nova York, ciutat que en el film es mostra fonamentalment de nit. Pels seus carrers buits i obscurs deambulen diversos personatges solitaris, plens d'obsessions, aïllats i marginats (...) És un melodrama que prova de "reinventar" el cinema negre com a gènere poètic que, mitjançant l'atmosfera, pugui transmetre el to espiritual de la vida i la bogeria en una gran ciutat, en un context filosòfic i existencial molt proper als magnífics *Poems of Madness*, d'Emilio Cubero, dels quals el propi autor en recita un fragment llarg i impressionant al film, que comença: *"No life left anywhere / Only zombies / They walk and talk and talk"*. No queda vida enlloc. Només zombis que caminen i parlen i parlen, com els personatges del film.

José Ignacio Fernández Bourgon, "Subway Riders", Casablanca, 26, febrer de 1983.